

Hoofdredacteur ESB
a.jolink@sdu.nl

Varkens

George Orwell schreef er een boek over: varkens aan de macht. In zijn *Animal Farm* beschreef Orwell fijnzinnig wat een beestenboel het in Europa kan zijn. En nu zijn ze terug, de PIGS. Portugal, Italië/Ierland, Griekenland en Spanje hebben zich verenigd om de euro-revolutie te ontketenen door zich opstandig te gedragen richting het stabiliteitspact. Volgens zeggen hebben deze landen de euro in gevaar gebracht door er eens flink keynesiaans tegenaan te gaan, wat eigenlijk neerkomt op het vergroten van de overheidsschuld ten behoeve van een verkrampte economie. Nog even, en men zal uitroepen dat alle Europese landen gelijk zijn maar dat sommige landen gelijkjer zijn dan andere. Het kan raar lopen. Hoewel de schuldencrisis nog in volle gang is, begint het schisma zich al af te tekenen: het noorden versus het zuiden. De aanleiding is Griekenland, zoveel is duidelijk, waar met hulp van buitenaf op frauduleuze wijze een loopje is genomen met de waarheid over de statistieken, de schuld en wat al niet meer. Terecht voelen de andere Europese landen zich gekidnapt door de Griekse besognes. Het is echter minder voor de hand liggend om de massale paniek te projecteren op Spanje of Ierland. Volgens de statistieken van Eurostat blijven deze landen binnen, of net boven, de schuldafsprake van het Groei- en Stabiliteitspact: een land moet beneden de zestig procent van het bbp blijven of geleidelijk naar een dergelijk schuldquote toe bewegen. Voor Spanje, met een schuldquote van 53,2 procent in 2009, en Ierland met 64 procent in 2009, is in dat opzicht niet zo heel veel aan de hand. Het is ook duidelijk dat de gevolgen hiervan zich onmiddellijk vertalen naar de uiteindelijke factor die de klappen op zal vangen: de werkgelegenheid. In het afgelopen jaar is het werkloosheidspercentage in Spanje niet onder de zeventien procent geweest en loopt het op naar twintig procent; in Ierland is het werkloosheidspercentage niet onder de elf procent

geweest en het loopt het op naar veertien procent. Dit is de prijs die je betaalt voor een stabiliteitspact. Portugal bevindt zich met een schuldquote van net boven de zestig procent al sinds 2005 aan de verkeerde kant van de streep, en de crisisinterventies hebben de overheidsschuld geen goed gedaan. De werkgelegenheid in Portugal heeft hier nauwelijks van kunnen profiteren, gezien het werkloosheidspercentage van tien procent in de afgelopen twaalf maanden. Het echte boefje van de klas, echter, is Italië, dat sinds de introductie van de euro zijn schuldquote nog niet onder de honderd procent heeft gekregen, en in dat opzicht vergelijkbaar is met Griekenland. De werkloosheidspercentages zijn hierdoor in Italië al jaren onder het gemiddelde van de EU.

Op basis hiervan kun je het aantal varkens dus terugbrengen tot een PIG. Toch kun je ook nog stellen dat Griekenland zich op een ander punt onderscheidt: de inflatie is in twaalf maanden tijd gestegen naar 3,9 procent. In Portugal is dit beperkt gebleven tot een 0,6 procent en in Italië tot 1,4 procent. Hoewel het te ver gaat om het modewoord uit de jaren zeventig, stagflatie, weer uit de kast te halen, is het duidelijk dat Griekenland een geval apart is. Ook als het gaat om de tweede regel van het Groei- en Stabiliteitspact, de drieprocentnorm, blijkt dat Portugal en Italië een redelijke begrotingsdiscipline hebben getoond, tot vorig jaar, maar dat Griekenland sinds de introductie van de euro nog geen een keer daaraan heeft voldaan. Al met al lijkt de PIGS-hysterie vooral te gaan om het generaliseren van een voorval op basis van een casus. De overige verdachten zijn dan al snel gevonden. Daarnaast lijkt de hysterie zich toe te leggen op een wat onzuivere Noord-Zuid-dialoog, al dan niet geïnspireerd door een onvrede over de verdeling van de netto baten van de EU. Ten derde is het beseft dat de afspraken van het Verdrag van Maastricht niet zo hard zijn als sommige landen dachten een goede gelegenheid om de verschillen in de begrotingsculturen in Europa nog eens scherp te stellen, en mogelijk het Pact aan te passen. Wellicht dat er nog enige verstokte monetaristen en aanbodeconomen zijn die knarsetandend de keynesiaanse revival hebben ondergaan, en zien nu de voordelen weer in van hun eigen visie. Maar waar het bovenal om lijkt te gaan bij de PIGS-hysterie is de euro zelf. De speculanten hebben weer bloed geroken en kunnen in de chaos die ze zelf creëren zich weer eens ouderwets verrijken. De ministers van de EU hebben zich terug getrokken in veel te dure bunkers in de hoop de strijd uit de weg te gaan, maar versterken daarmee alleen maar het geloof dat er iets mis is, en wat de euro hen uiteindelijk waard is. De *Animal Farm* anno 2010.